

— освіта на основі позитивних емоційних переживань суб'єктів процесу в режимі діалогового співробітництва «викладач – студент»;

— використання сучасних методів правового навчання, у тому числі телекомунікаційних технологій, дистанційного правового навчання і роботи в системі Internet .

Таким чином, розглянувши дане питання можна зробити висновок, що за допомогою вищенаведених принципів і методів кримінального права можна здобути дійсно якісний рівень знань кримінально-правових дисциплін.

Література

1. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; За ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.

2. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 310 с.

3. Порівняльне правознавство: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. Д. Ткаченко, С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов; За ред. В. Д. Ткаченка. – Х.: Право, 2003. – 274 с.

УДК 343 (043.2)

Богацька Ю. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ЖІНОЧА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Показник злочинності серед жінок є індикатором стану суспільного життя. Залучення жінки до злочинної діяльності та поширеність жіночої злочинності впливає на моральний стан суспільства суттєвіше, ніж поширення чоловічої злочинності. Жінка, насамперед, є матір'ю, обов'язком якої є виховання дітей, жінка є дружиною, котра чинить вплив на поведінку чоловіка в сім'ї. Загалом жінка – це особа, котра визначає відносини в родині. Тому обмеження свободи жінки шляхом притягнення до кримінальної відповідальності призводить до втрати її біологічного та соціального призначення.

Інститут жіночої злочинності набув свого розвитку у кінці ХІХ століття, став предметом дослідження багатьох вчених, зокрема Ч. Ломброзо, який у своїй роботі «Жінка злочинниця та повія» висвітлював дане явище [1].

Незважаючи на те, що жінок в країні більше, ніж чоловіків рівень жіночої злочинності залишається нижче рівня злочинності серед чоловіків у п'ять-сім разів. За даними статистики МВС України у 2005-2013 рр. відсоток жіночої злочинності у суспільстві коливався в межах 12,7-13,9 %

від усієї злочинності. Це дає підстави вважати, що жіноча злочинність має тенденцію зростання [3].

Можна виділити дві сфери суспільного життя, де жіноча кримінальна активність проявляється найчіткіше:

— сфера, де жінка виконує професійні функції, передусім, пов'язані із можливістю вільного доступу до матеріальних цінностей (наприклад, торгівля, громадське харчування, бухгалтерія) або до корупційних схем (медицина, освіта тощо). В основному жінки працюють у такій криміналізованій сфері як торгівля, тому не випадково, що вони переважають у такому злочині як обман покупців;

— сімейно-побутова сфера, яка є традиційно «жіночою». У підгрупі жінок-чоловіковбивць (8 % злочинів від кількості вчинених вбивств у сім'ї) реаліями сімейного життя були: недостатня забезпеченість чоловіка грошима (75 %); пияцтво чоловіка (44 %); житлова невлаштованість (28 %); перевага зарплати дружини над зарплатою чоловіка (22 %); розходження у поглядах подружжя щодо розподілу домашніх обов'язків (19 %); недостатня авторитарність чоловіка (5-16 %).

Отже, у жіночій насильницькій злочинності на побутовому ґрунті особливу роль відіграють соціально-економічні та психологічні чинники. Серед мотивів вбивства жінками своїх чоловіків слід назвати самоствердження (33 % осіб), прагнення позбутися турбот (32 %), намагання перешкодити залишенню сім'ї (19 %), ревності (14 %), користь (2 % жінок, які вбили своїх чоловіків) [4].

В цілому питома вага жінок серед осіб, які вчиняють окремі види злочинів, така: обман покупців – 80 %; шахрайство – 41 %; вбивство – 12 %; грабіж – 8 %; заподіяння тяжких тілесних ушкоджень – 7 %; розбій – 6 %; необережні злочини – 5 % (з них автотранспортні – 2 %) [3]. Крім того, існують і суто «жіночі» види злочинів, наприклад, вбивство своєї новонародженої дитини. Сучасна жіноча злочинність має якісно новий характер. Часто жінка не тільки очолює злочинну групу, але і організовує, і скоює найбільш жорстокі і витончені злочини. Як тут не пригадати, що ще Ломброзо відзначав, що «справжні жіночі злочинні типи більш жахливі, ніж чоловічі» [1].

Особливостями злочинності серед жінок є їх рецидивізм та вплив в'язниці на подальше становище (освоєння) жінки у суспільстві (ресоціалізація) [4].

Показник жіночого рецидивізму менший, ніж чоловічого. Більшість жінок (83 %) на момент вчинення злочину не мали судимості, 14 % – мали одну судимість, 1 % – дві, 2,5 % – три і більше [3]. Але процес ресоціалізації жінок відбувається важче, ніж у чоловіків. Це пояснюється тим, що реалізація принципу рівності всіх перед законом далеко не завжди задовольняє природні очікування жінок, а робота з жінками-в'язнями у

пенітенціарних установах має істотні особливості, які необхідно враховувати [4].

З одного боку ув'язнення є однією з основних форм відчуження злочинця від соціуму, а з іншого – у в'язниці особистість позбавлена приватності, якої в силу своїх соціально-психологічних особливостей так потребує жінка.

Крім того, жінки більш емоційні, більш чутливі до умов життя, до характеру взаємин з оточуючими. Тому відбування покарання, умови відчуження (необхідність дотримання вимог режиму, бідність предметного світу та ізоляція), що існують у місцях позбавлення волі, здійснюють на жінок більш сильний вплив, ніж на засуджених чоловіків. Їхні психологічні стереотипи та соціальні зв'язки руйнуються швидше, ніж у чоловіків [4].

При цьому чим більший вік засудженої жінки, тим важче проходить її реабілітація. З віком все гостріше відчувається втрата особистісних перспектив, змінюються соціальні функції, звички, реакції на різні конфліктні ситуації.

Неможливо обминути і сім'ю, як головний стримуючий фактор для злочинниць, як у період відбуття покарання, так і в період ресоціалізації. Якщо у більшості чоловіків-злочинців за таких обставин сім'я зберігається, то у жінок – руйнується, а створити нову сім'ю їм рідко вдається. Розлучені чоловіки вступають до повторного шлюбу частіше, ніж жінки, приблизно на 10 % [3].

Жінка за своєю біологічною та психологічною сутністю є особою не публічною, а приватною і тому потреба побути наодинці, можливість зачинитися у «власному світі» для неї є дуже важливою. Водночас нікому не потрібно доводити, що перебування у в'язниці – це життя у всіх на виду – у адміністрації, охоронців, інших ув'язнених – без можливості до усамітнення та приватності. Колективне життя в місцях позбавлення волі є важким випробуванням і для чоловіків, але вони не втрачають при цьому власної чоловічої ідентичності, а стають лише жорсткішими. Навпаки, жінка, яка пройшла в'язницю втратила здатність до приватного життя. Отже, в'язниця – це суто чоловічий витвір, який розрахований на чоловіків та накладає на особистість жінки більш важкий відбиток [4].

Головне, що скоюючи злочин та відбуваючи за нього покарання, жінка втрачає повагу до чоловічої частини суспільства (особливо, якщо злочин вчинений у сімейно-побутовій сфері). Разом із цим, вона втрачає власну жіночу сутність. Через це чоловіки, перестають бути для неї авторитетом, і у власному житті вона навчається обходитися без чоловіка як життєвої потреби.

Підводячи підсумок зазначимо, що, незважаючи на те, що жінок більше ніж чоловіків, жіноча злочинність у декілька разів менша за злочинність серед чоловіків. Однак жіноча злочинність на даний момент має швидші темпи зростання, ніж чоловіча, що не може не викликати стурбованості в суспільстві. Прояви жіночої злочинності є найвищими у сферах, до яких жінка найбільше залучена – сімейно-побутовій та серед професій, які

традиційно вважаються «жіночими». При цьому жінкам, які пройшли через місяць позбавлення волі, складніше дається процес ресоціалізації. Всі ці фактори потрібно враховувати при подальшій розробці проблеми та при впровадженні програм із попередження та подолання наслідків жіночої злочинності.

Література

1. Ломброзо Ч. Жінщина преступница и проститутка / Ч. Ломброзо, Г. Ферреро; Предисл. В. Чудновского. – Ставрополь: Изд-во А. А. Торбы, 1991. – 224 с.
2. Надьон О. Жіноча злочинність: деякі особливості розслідування справ / О. Надьон [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravoznaves.com.ua/period/article/1111/%CD>
3. Статистика МВС: стан та структура злочинності в Україні за 2005-2011 рр. [Електронний ресурс] – Міністерство внутрішніх справ України. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>
4. Тенденції жіночої злочинності в Україні / М. М. Чаплик // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Соціологія. – 2012. – Т. 201, Вип. 189. – С. 114-118. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npchdusoc_2012_201_189_24.pdf

УДК 343.211 (043.2)

Бондаренко Д. Ю., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рощина І. О., к.ю.н., доцент

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИВАТНОПРАВОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ У КРИМІНАЛЬНУ ЮСТИЦІЮ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ЧАСУ

Зниження ефективності існуючих заходів кримінально-правового впливу на суспільні відносини – одна з нагальних проблем української дійсності. Це, в свою чергу, зумовлює негативну динаміку злочинності в країні. Перевантаженість системи правоохоронних органів зумовлює необхідність її структурної перебудови. Та це не є гарантією підвищення ефективності її функціонування.

Під приватноправовими засадами кримінальної юстиції варто розуміти передбачені нормами чинного законодавства правові режими, які надають процесуального значення волевиявленню приватних осіб – безпосередніх сторін кримінального конфлікту, що зумовлює якомога швидше та повніше задоволення їх законних прав та інтересів [3, с. 140]. Це сприяє зниженню рівня завантаженості системи правоохоронних органів, що в комплексі з одночасним проведенням реструктуризації, зможе значно вплинути на ефективність її функціонування та призведе до зниження рівня злочинності